

Alþingi

Nefndasvið (nefndasvið@althingi.is)

Austurstræti 8-10

150 Reykjavík

Reykjavík, 3. apríl 2019

Efni: Athugasemdir laganefndar Lögmannafélags Íslands (LMFÍ) vegna frumvarps til laga um úrskurðarnefndir á sviði neytendamála

I. Um þingmálið.

Laganefnd LMFÍ fagnar mörgum breytingum sem felast í frumvarpinu. Laganefndin telur þó að gæta verði betur að þeim ákvæðum laganna er snúa að málsmeðferð fyrir úrskurðaraðilum, til að tryggja réttindi aðila ágreiningsmála.

Laganefnd gerir eftirfarandi athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

II. Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 8. gr. frumvarpsins

Samkvæmt frumvarpinu er eitt af meginmarkmiðum þess að koma á fót heildstæðu skipulagi sem tryggi neytendum greiðan aðgang að úrlausn einkaréttarlegs ágreinings utan dómstóla. Í 8. gr. frumvarpsins er fjallað um svokallaða „viðurkennda úrskurðaraðila“ sem eru nánar skilgreindir í 4. gr. frumvarpsins. Ekkert kemur fram í lagafrumvarpinu um hæfi þeirra sem sitja í viðkomandi úrskurðarnefndum. Fram kemur þó í 8. gr. að ráðherra setji í reglugerð kröfur um sérþekkingu, sjálfstæði o.s.frv.

Samkvæmt núgildandi lögum nr. 50/2000 „skal formaður kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa, gildistaka o.fl. fullnægja skilyrðum til að vera héraðsdómari“. Laganefnd telur æskilegt að gerðar séu sömu hæfniskröfur í lögum til formanns „viðurkenndra úrskurðaraðila“ og formanns kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa og að mælt sé fyrir um þær kröfur í lögum. Þá telur laganefnd að sambærilegar málsmeðferðarreglur eigi að gilda fyrir öðrum úrskurðaraðilum og kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa.

Um 13. gr. frumvarpsins

LAGANEFND LMFÍ

Í 13. gr. frumvarpsins segir að „á meðan mál sé til meðferðar hjá viðurkenndum úrskurðaraðila eða kærunefnd vöru- og þjónustukaupa geta aðilar máls ekki höfðað mál um sakarefni þess fyrir dómi“. Laganefndin leggst gegn því að aðilum verði gert óheimilt að bera mál undir dómstóla. Rétturinn til að bera mál undir dómstóla er stjórnarskrárvarinn.

Um 15. gr. frumvarpsins

Samkvæmt frumvarpinu er kærunefnd vöru- og þjónustukaupa skipuð til þriggja ára í senn. Samkvæmt núgildandi lögum nr. 50/2000 er nefndin nú skipuð til fimm ára í senn. Ljóst er að styttri skipunartími skerðir sjálfstæði nefndarmanna. Laganefnd telur að í frumvarpið vanti rökstuðning fyrir því hvers vegna nauðsynlegt er að stytta skipunartímann.

Um 16. gr. frumvarpsins

Laganefnd bendir á að það er markmið frumvarpsins að neytendur geti útkljáð einkaréttarlegan ágreining utan dómstóla. Gert er ráð fyrir því að hluti þeirra ágreiningsmála, sem nú eru útkljáð fyrir dómstólum, verði framvegis útkljáð hjá úrskurðaraðilum.

Af þessum ástæðum leggur laganefndin áherslu á að mikilvægt er að tryggja réttláta málsmeðferð fyrir úrskurðaraðilum, eins og gert er nú fyrir dómstólum. Þá er mikilvægt að tryggja aðgang almennings að úrskurðaraðilunum. Reikna má með því að nauðsynlegt sé að leita lögmannaástoðar í hluta mála sem verða flutt fyrir úrskurðaraðilum í stað dómstóla. Því telur laganefndin að rétt sé að skoða hvort aðilar eigi að geta gert málskostnaðarkröfu fyrir úrskurðaraðilum, eins og í dómsmálum.

Að sama skapi væri rétt að skoða hvort ákvæði einkamálalaga nr. 91/1991 um gjafsóknarleyfi ætti að eiga eigi við um málskot til úrskurðaraðila. Ákvæði um málskostnað og gjafsókn væru til þess fallin að tryggja aðgang allra neytenda að málsmeðferðinni.

Um 17. gr. frumvarpsins

Í 17. gr. frumvarpsins segir að neytandi sem óski eftir úrskurði kærunefndar vöru- og þjónustukaupa skuli greiða málskotsgjald. Hér er um að ræða gjald sem ekki er fyrir hendi samkvæmt núgildandi lögum. Laganefnd telur að gæta verði hófs við álagningu málskotsgjalds, enda gæti það fælt hluta neytenda frá því að leggja ágreining fyrir nefndina.

III. Lokaorð.

Laganefnd LMFÍ leggur til að frumvarpið verði skoðað betur. Fulltrúar laganefndar eru reiðubúnir að fara yfir athugasemdirnar ef þess er óskað.

Virðingarfyllt,

LAGANEFND LMFÍ

f.h. laganeftndar LMFÍ

Geir Gestsson, formaður.

Grímur Sigurðarson